

Pastorale brief

Editie 4 - 30 april 2020

Parochies H. Norbertus, H. Christoffel en Thomas a Kempis

Over volhouden en zo

André van Boven,
diaken

Verschil

Wie in de jaren zeventig van de vorige eeuw het haar liet groeien en geen baan had, werd al gauw bestempeld als 'langharig, werkschuw tuig'. Nu, een halve eeuw later, krijg je een groot compliment als je rondloopt met uitgroei of lange manen en als je de meeste tijd thuis doorbrengt. Je bent een 'voorbeeldig burger' die zich voegt naar de richtlijnen van het RIVM. Het kan verkeren.

Zwaarder

Toch wordt het lastiger om zo'n voorbeeldige burger te blijven. Dat merk ik om mij heen. Het wordt drukker in de stad, er zijn meer auto's op de snelwegen, voor de Ikea staan lange rijen en af en toe moet een te drukke straat ontruimd worden. Zeven weken met beperkingen beginnen te wegen in de hoofden en de harten van de mensen.

Geen uitzondering

Ook binnen de kring van onze kerken bespeur ik een groeiend verlangen naar meer mogelijkheden. Als ik via de telefoon of het internet parochianen spreek, zijn zij eensgezind in hun verzuchting: 'Wij zijn het gemis van vieringen in onze kerk meer dan zat!' De meesten zijn blij met de viering via het internet en sommigen laten dat ons ook weten. 'Maar', zeggen zij er meteen bij, 'zo'n viering kan het 'echte werk' niet vervangen.' Thuis achter een laptop zingen en bidden, het doet wat onwennig aan. In het weekend de vertrouwde gezichten in de kerkbanken niet kunnen zien, het is een gemis. En voor het eerst sinds decennia niet ter communie kunnen gaan, dat voelt een beetje als tekortschieten.

En het team?

In het pastoraal team ervaren wij deze situatie als heel vervelend. Wij zijn gewend om op bezoek te gaan en dat kan nu niet. Geen vieringen in 17 van de 18 kerken beperken onze contacten

nog meer. Wij investeren veel in digitale alternatieven en telefonische communicatie, maar toch is het gemis groot. Je wilt iemand kunnen zien, in de ogen kijken, een stem horen, echt meemaken. En dat lukt minder goed via een schermje of een mobiel. Ook wij in het team zijn unaniem in ons oordeel: 'Was die kerkelijke 'lockdown' maar voorbij, hoe eerder hoe liever.'

Geen groen licht

Toch ziet het er niet naar uit dat er snel iets zal veranderen. Minister Grapperhaus heeft de kerken op het hart gedrukt om vooral niet te snel te beginnen met vieringen. Tot nu toe komen er iedere dag zorgwekkende getallen voorbij over slachtoffers van het virus. De toename van het dagelijkse aantal Coronadoden wordt minder, maar er overlijden nog steeds tientallen mensen per etmaal. Onder hen zijn vele ouderen en helaas ook parochianen uit onze geloofsgemeenschappen. Van de zijde van de Nederlandse bisdommen is geen bericht gekomen over versoepeling van de genomen maatregelen. De overheid heeft besloten om de teugels iets te laten vieren voor sommige kinderen (weer naar school) en voor groepen jongeren (samen sporten). Voor alle anderen geldt het ongewijzigd beleid van de afgelopen zeven weken.

Ook niet bij ons

Op 21 maart jl. hebben pastoraal team en parochiesturen een aantal ingrijpende maatregelen moeten nemen voor de 3 parochies en 18 lokale gemeenschappen. Die maatregelen zijn genomen met het oog op onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de vele parochianen die behoren tot de risicogroep.

Hoe vervelend het ook is, er kan geen sprake zijn van versoepeling van de beperkingen. Dat is pas mogelijk op het moment dat de rijksoverheid en de Nederlandse bisschoppen daartoe het groene licht geven aan de kerken. Het is niet aannemelijk dat zo'n signaal voor medio mei kan worden afgegeven. Tot die

tijd zullen wij het samen moeten volhouden.

Elkaar blijven opzoeken

Wij hebben geen van allen zeggenschap over het opheffen van de 'lockdown' in onze kerken. Wij kunnen elkaar wel blijven ondersteunen bij het dragen van de gevolgen van die beperkingen.

Kaarsje opsteken in onze kerken

Pastoor Ton Huitink

In deze vreemde Coronatijd zoeken mensen naar een beetje houvast in hun geloofsleven. De één zoekt de stilte op, de ander steekt een kaarsje aan, weer een ander wil graag eventjes bidden.

En dat kan!

Onze kerken zijn niet helemaal dicht. Met inachtneming van de maatregelen die de rijksoverheid en de bisschoppen hebben getroffen, is op vele plaatsen een beperkte openstelling gerealiseerd dankzij de inzet van vele vrijwilligers. U bent welkom om de kerk bij u in de buurt te bezoeken. Hiernaast kunt u zien op welke momenten dat mogelijk is.

Wel opletten

Als u komt, gelden de volgende regels:

- er zijn maximaal 2 personen tegelijk aanwezig in de kerk;
- de sociale afstand van 1,5 meter wordt steeds in acht genomen;
- iedere bezoeker verblijft maximaal 20 minuten in de kerk.

Wij hopen dat op deze manier voor velen wordt voorzien in de behoefte aan een moment van gebed en bezinning.

Plaats	Dag	Tijd	Bijzonderheid
Parochie Thomas a Kempis			
Hatterm OLV Kerk	za	10 - 12 u	uitstelling en aanbidding
Zwolle OLV Basiliek	za wo	14 - 16 u 14 - 16 u	
Zwolle Jozefkerk	wo	9.30 - 11.30 u	
Kampen OLV Kerk	dagelijks	15 - 17 u	ook in het weekend
Hasselt Stephanuskerk	za	14 - 16 u	
Parochie H. Christoffel			
Vollenhove Nicolaaskerk	zo di	10 - 11 u 10 - 11 u	kerkhofkapel overdag open
Oldemarkt Willibrordkerk	ma 27/4 di 5/5	9 - 12 u 14 - 16 u	Koningsdag Bevrijdingsdag
Steenwijk Clemenskerk	dagelijks	10 - 16 u	Mariakapel
Steenwijkerwold Andreaskerk	dagelijks	9 - 17 u	kerkhofkapel
Parochie H. Norbertus			
Lelystad Petruskerk	ma wo vr	9 - 12 u 9 - 12 u 9 - 12 u	
Dronten Ludgeruskerk	di vr	10 - 12 u 10 - 12 u	
Parochie Emmaus			
Emmeloord Michaëlkerk	ma t/m zo	9 - 16 u 12 - 16 u	
Marknesse Ireneüskerk	zo	11 - 13 u	in de meimaand
Ens OLV Kerk	zo	11 - 13 u	in de meimaand

Meneer, waarom moeten wij de bijbel lezen?

Dries van den Akker SJ,
oud-docent godsdienst

Eind zeventiger jaren van de vorige eeuw. Begin van het schooljaar op het toenmalige Sint-Maartenscollege in Groningen. Brugklas. Even nagaan of de leerlingen de juiste boeken hebben. Op de boekenlijst staat ook dat ze een Bijbel moeten hebben. Andries merkt op: 'Ik heb eens in die Bijbel gebladerd. Maar als mijn ouders wisten wat ik gelezen had, zouden ze het mij verbieden, denk ik.'

Een boek over goede mensen?

- 'Goh, Andries, je maakt het heel spannend. Wat heb je gelezen?'
- 'Nou, dat ze mekaars vrouw afpakken; dat er één vermoord wordt, aan stukken gesneden en dat de stukken aan de familie worden opgestuurd...'
- 'Ja, dat staat inderdaad ook in de Bijbel. Blijkbaar ben je teleurgesteld? Had je iets anders verwacht?'
- 'Ja, ik had gedacht dat het een boek zou zijn over goede mensen die goede dingen doen.'
- 'Nee, het boek gaat over gewone mensen met hun goede én hun kwade kanten.'
- 'Waarom moeten we dan zo'n oud boek lezen? Dan kunnen we net zo goed de krant pakken.'
- 'Ja, daar zit wat in. Maar ik denk dat er één verschil is tussen de krant en dat oude boek.'
- 'Wat dan?'
- 'In dit boek gaat het over de vraag: als al die dingen gebeuren, met name de erge dingen en de slechte dingen – ja er gebeuren natuurlijk ook mooie en goeie dingen – maar als er erge dingen gebeuren, hoe blijf jij dan te midden van dat alles als goed mens overeind? Dat lees ik in de krant niet.'

Het antwoord van de Bijbel: Ga ervan uit dat er méér is...

- 'En wat is dan het antwoord op die vraag? Volgens die Bijbel?'
- 'Laat ik het zeggen in mijn eigen woorden. Het antwoord van de Bijbel luidt: Ga ervan uit dat er méér is... Ga ervan uit (in de kerk zeggen ze dan *geloof*, of *hoop*, of *bid*) dat er méér mogelijk is dan het erge dat je nu meemaakt alleen. Dat er uitkomst is en toekomst. En leef – juist te midden van al het erge dat je meemaakt – in overeenstemming met wat je gelooft, wat je hoopt, wat je bidt.'
- 'En telkens wanneer dat méér ook inderdaad gebeurde, dat er uit-

komst wás, schreven ze dat op in dit boek. Als troost en bevestiging voor jou en mij: "Zie je wel: het 'méér' waarop wij hoopten: het is er nog ook! Dus als jij, lezer, nog eens in moeilijke tijden geraakt: ga ervan uit... en wie weet gebeurt bij jou wat ook bij ons gebeurde: dat er iets anders mogelijk is."

Waarop de 13-jarige Andries reageerde: 'Oh, dus het is gewoon een kwestie van even hopen en geloven, en dan komt het allemaal wel goed.'

– 'Nee, Andries, zo is het helaas niet. Geloven en hopen is niet een soort van drankautomaat: je stopt er een aantal munten in dan komt het gevraagde drankje er vanzelf uitrollen.'

– 'Als je toch niet weet of het goed afloopt, waarom zou je dan hopen en geloven?'

Als wij een gegijzelde schoolklas waren...

Het was juist de tijd van de treinkaping bij De Punt. Op school waren meerdere mensen van wie een familielid, vriend of kennis in die trein zaten. De kapers hadden zelfs enige dagen een kinderklas gegijzeld.

– 'Stel je voor, Andries, dat wij die klas waren geweest. Die griezels van kerels met hun bivakmutsen en wapens. Ze schreeuwen en maken ons bang: "Als we onze zin niet krijgen, gaan ze er hier allemaal aan..." Wat kunnen we? Ik hoop dat er iemand onder ons is die de leiding neemt: "We zijn bang, maar we laten ons niet gek maken. Als dit is afgelopen, willen we er als goede, normale mensen uitkomen. Dus we gaan de dag indelen: een tijd van schoonmaken, een tijd van spelletjes doen, van de gewone schoolvakken bijhouden, van verhalen vertel-

len, liedjes zingen, rusten, aan elkaar vertellen wat we gaan doen als we hier weer uitkomen en nog veel meer." Maar zo nu en dan wordt er iemand van ons weggehaald, en die zien we niet meer terug... En stel nu, Andries, dat die kapers hun zin niet krijgen en dat alle kinderen omkomen..., dan is het dus allemaal voor niets geweest wat we in die tussentijd hebben gedaan?' Waarop Andries zei: 'Ja, maar het was misschien wel het beste wat we konden doen.'

Niet de goede afloop is het geheim, maar het hopen op

– 'Precies, Andries, jij zegt het: in een wereld waar het soms erg aan toe gaat, ga ervan uit dat er 'meer' mogelijk is dan dit alleen. Het geheim zit hem in het hopen en geloven zelf. Niet de goede afloop is het geheim, maar het hopen op..., het geloven in..., het bidden om een goede afloop en dat je dan leeft in overeenstemming met je verlangen: dat verandert de wereld. Mensen die dat durven, zijn al een plekje waar die nieuwe toekomst is begonnen. Over die mensen vertelt de Bijbel.'

Met toestemming overgenomen uit het webmagazine IGNIS van de Jezuïeten in Nederland

Heiligen

Jaap Scholten, priester

Onze Rooms katholieke Kerk kent een groot aantal heiligen: mensen van wie wel vast staat dat ze een dusdanig heilig leven hebben geleid, dat de Kerk van hen durft te zeggen dat ze de hemel met zekerheid bereikt hebben. Al deze heiligen hebben hun eigen verhaal. En iedere gelovige zal zo een eigen voorkeur hebben voor een bepaalde heilige, omdat er enige herkenningpunten zijn met het eigen levensverhaal. Hier een overzicht van de heiligen die de komende twee weken op de kalender staan.

1 mei Jozef, arbeider

In 1955 is deze viering door de toenmalige paus Pius de twaalfde ingesteld om al die mannen en vrouwen te waarderen die

dagelijks werken om te voorzien in hun levensonderhoud en een bijdrage te leveren aan onze menselijke samenleving.

2 mei Athanasius

Bisschop van Alexandrië rond het jaar 300. Verdedigde de zuiverheid van het geloof. Dat werd hem niet door iedereen in dank afgenomen. Dat kwam hem op een verbanning te staan. Hij is

een voorbeeld van iemand die standvastig bleef in het geloof; zelfs bij zware tegenstand.

3 mei Filippus en Jacobus, apostelen

12 mei Nereus en Achilles, martelaren

12 mei Pancratius, martelaar

Pancratius werd ter dood veroordeeld omdat hij weigerde te offeren aan de afgoden van die tijd. Hij is vooral bekend als ijsheilige: na de feesten van de ijsheiligen is de vorst uit de grond en kan er gezaaid worden.

13 mei Servatius

Servatius was de eerste bisschop in ons land, vele eeuwen voordat bekende geloofsverkondigers als Bonifatius en Willibrord hier in den lande het geloof kwamen verkondigen. Servatius was bisschop van Tongeren in de vierde eeuw, toen het Romeinse rijk nog intact was. Op een gegeven moment moest hij vluchten, en kwam hij naar Maastricht, om van daaruit zijn bisschopsambt te vervullen. Op zijn graf is de Servaaskerk gebouwd.

14 mei Mattias

Mattias werd tot apostel verkozen nadat Judas ontrouw was geworden. Het enige wat we verder met zekerheid van hem weten, is dat hij bij Jezus was vanaf diens doop in de Jordaan tot aan zijn hemelvaart.

Heiligen kunnen ons dierbaar zijn, omdat wij ons in hen herkennen, of dat zij een voorbeeld voor ons zijn, vanwege een bepaalde eigenschap. Zowel als voorbeeld alsook vanwege hun voorspraak bij God kunnen ze ons op onze geloofsweg tot steun zijn.

Pastorale quarantaine

Pastoor Ton Huitink

Protocol

De quarantaineperiode voor het Coronavirus was net begonnen, toen ik het verzoek kreeg om het sacrament van de zieken toe te dienen. De dochter die belde, had haar vader al twee weken niet kunnen bezoeken. Het verpleeghuis hanteert, net als alle andere zieken- en verpleeghuizen en zorgcentra, een streng toegangsprotocol. Per dag mag een bewoner twee bezoekers ontvangen. Even tussendoor naar buiten gaan, betekent: niet meer terug naar binnen mogen. Er zijn ook allerlei voorzorgsmaatregelen getroffen met betrekking tot persoonlijke bescherming van de bezoeker en de bewoner. De vader in kwestie was niet alleen Corona patiënt, maar ook leed aan dementie.

Onherkenbaar

Bij de ingang van het zorgcentrum ontmoet ik de dochter. Zomaar naar binnen lopen, is er niet bij. We bellen aan. Iemand van de zorg laat ons binnen en begeleidt ons naar een kamer waar de beschermingsmaterialen liggen. We moeten onze handen ontsmetten, een schort aantrekken, handschoenen aan doen en die over de mouwen van de schort heen trekken. Dan komt het mondkapje en krijgen we een veiligheidsbril aangemeten. Zo lopen wij 'verkleed' naar de kamer van de bewoner. Om daar te komen, moeten wij door de gezamenlijke woonkamer. De andere bewoners zitten aan gezellige tafels en op makkelijke stoelen en banken. Verkleed en onherkenbaar lopen wij tus-

sen hen door. Het moet een onwerkelijke situatie voor hen zijn, net als voor ons. Zij maken dagelijks mee dat onbekende en onherkenbare vreemdelingen door hun vertrouwde omgeving banjeren.

Liefdevol

Eenmaal bij de bewoner aangekomen, is men nog druk bezig om hem te verzorgen. We wachten op de gang. Als we binnen mogen, blijven de zorgenden met veel liefde en aandacht meneer toespreken. Of zij hem nog kunnen helpen om wat gemakkelijker te liggen en of hij nog wat wil drinken. Ze nemen de tijd voor hem. Als zij vertrekken, ontfermt de dochter zich over haar vader. Het duurt even voordat hij begrijpt wie zij is. Daarna doe ik mijn best om mezelf voor te stellen en de reden voor mijn mijn komst duidelijk te maken.

Herkenning

Al snel wordt duidelijk dat meneer het allemaal goed vindt. Ik denk dat hij niet precies weet wat ik allemaal zeg. Maar als ik begin met het kruisteken en een gebed zien we aan hem dat hij het herkent. Bij de zalving en het bidden van het Onze Vader en Wees Gegroet, biggelen de tranen over zijn wangen. Dat is niet alleen emotioneel voor hem maar ook voor ons. Als wij hem ernaar vragen, vindt hij het mooi en goed. Na afloop wil de

dochter graag blijven. Als zij nu zou vertrekken, mag zij vandaag niet meer terugkomen.

Omgekeerd

Dus ga ik alleen terug naar de kleedkamer. Daar moet ik alles in omgekeerde volgorde uittrekken. Eerst de bril, dan het mondkapje en daarna de handschoenen en het schort. En opnieuw ontsmet ik mijn handen. Al het materiaal verdwijnt in speciale containers die klaarstaan. En dan begeleidt een verzorgende mij terug naar de buitenwereld.

Toch nabij

Het is een indrukwekkende ervaring geweest, die ik niet snel zal vergeten. Maar het voelt goed, dat ik een parochiaan in moeilijke omstandigheden nabij kon zijn. Enkele dagen na mijn bezoek is meneer overleden. Wij hebben hem in kleine kring begraven.

God spreekt tot zijn kinderen

Theo van der Sman, priester

De pluggen

Toen ik nog in Twente werkzaam was, zag ik op het heideveld bij Vasse een herder met een stuk of honderd schapen. Ik sprak de man aan. Voordat hij antwoord gaf, haalde hij teleurstellend genoeg de pluggen van zijn walkman uit de oren om mij te woord te staan. Aan zijn leren riem hing een van de eerste smartphones. Als die herder 's avonds aftaaide, haalde hij eerst zijn auto uit de schaapskooi, dreef vervolgens de schapen naar binnen om dan met zijn bromfiets weg te stuiven.

Leeuwen en beren

Zo'n kudde, het is een schilderachtig tafereel en als je de psalm zingt 'De Heer is mijn herder!', dan ben je geneigd om het ook allemaal zo te gaan zien. Maar de werkelijkheid was voor de herders van toen wel een andere. Luister maar eens wat Jacob in Genesis over dat herderschap zegt, nadat hij twintig jaren de kudde van zijn schoonvader Laban heeft geweid. 'Ja, wel twintig jaren ben ik bij u geweest, uw oaien en uw geiten hebben niet verkeerd geworpen en van uw bokken heb ik er niet één gegeten. Als een schaap door een wild dier werd verscheurd, heb ik het niet naar u toegebracht maar heb ik het zelf vervangen. Ja, zo verging het mij; bij dag leed ik onder de hitte, bij nacht leed ik aan de kou, en geen slaap kwam in mijn ogen!' En dan wat David zegt over zijn herderstijd: 'Als er een leeuw kwam of een beer die een dier uit de kudde roofde, dan liep ik hem na en versloeg hem en rukte het schaap uit zijn bek. Leeuwen en beren heeft uw knecht voor u geveld!' Een herder moest zijn kudde verdedigen, bij dag en nacht, bij weer en wind. Niet zoals de herders in onze tijd, die zo'n beetje achter hun kudde aansukkelen, al dan niet met muziek in de oren om bij thuiskomst misschien op de bank voor de tv in slaap te vallen. De herders van toen; bij Samuel lezen wij over aantallen: duizend geiten en drieduizend schapen. 'Zij hadden hun schapjes geteld', zingen we blijkbaar niet voor niets! Onze herders fluiten naar de hond en roepen 'braaf' en 'af' en zo. 'Ja, die heeft zijn schapjes wel op het droge!'

Nieuwe hoop

Maar er zijn ook mooie beelden over het leven der herders: het Hooglied, waar over het gebit van een bruid wordt gezegd: 'Ja, mijn beminde, uw tanden zijn als een kudde schapen die geschoren zijn!' En anders psalm 114 wel: 'De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren!' Maar dan wordt de mens Ezechiël geroepen om in

duistere uren als herder leiding te geven aan een talrijk volk; de geroepenheid van een man om bij het volk de naam van God te noemen in woord en daad. De Eeuwige te benoemen. 'Profeteer dan toch mensenkind, profeteer mensenkind!', zo riep God tot zijn kind Ezechiël. En dat geloofsvertrouwen waarin Ezechiël zijn volk is voorgedaan, heeft een verstrooide kudde steeds nieuwe hoop gegeven, de eeuwen door.

Kun jij ook

In de geschiedenis zou er nog één volgen die Zijn leven voor de schapen wilde geven en dat ook deed' En dan komt ons een beeld voor ogen van iemand terwijl een brullende menigte Hem voortjaagt. En die is later gezeten op een troon, want Zijn koninkrijk is immers niet van onze wereld. Die zich één maakt met de geringen, de naamlozen, ik denk aan vluchtelingen die de kusten niet hebben gehaald. Van wie paus Franciscus ooit uitkijkend over de zee bij Lampedusa aan de wereld vroeg: "Wie heeft er over hen geweend?" In 1504 schilderde de meester van Alkmaar de Werken van Barmhartigheid, het hangt in de kelder van het Rijksmuseum. Je ziet Jezus onopvallend tussen het publiek staan, als zieken en gevangenen worden bezocht, als kleding en bekers drinken uitgedeeld worden. Alleen op het eerste tafereel, daar waar brood wordt uitgedeeld aan de behoeftigen, daar kijkt de Goede Herder de bezoekers aan. De gedachte is natuurlijk: wat Ik kan, dat kun jij ook! God spreekt nog tot Zijn kinderen en als we de geestelijke pluggetjes uit onze oren doen, dan zijn wij geroepen om verstanders te worden.